

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
t.a.v. minister C. Schouten
Postbus 90801
2509LV DEN HAAG

Datum 19 augustus 2022
Ons kenmerk LaSn-22073169
Pagina 1 van 2
Betreft Toezichttoets Besluit experimenten
pensioenregeling voor zelfstandigen

Geachte minister Schouten,

Op 1 juli heeft u de Autoriteit Financiële Markten (**AFM**) gevraagd een toezichttoets uit te voeren op het conceptvoorstel Besluit experimenten pensioenregeling voor zelfstandigen (**het Besluit**). De AFM gaat graag in op dit verzoek en stuurt u hierbij haar bevindingen.

De AFM oordeelt dat zij in staat is op basis van onderhavig besluit haar toezicht uit te voeren, onder de voorwaarde dat haar mandaat in artikel 36 Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling (**BuPw**) expliciet wordt vastgelegd. Bovendien wijst de AFM erop dat het van groot belang is dat de norm keuzebegeleiding reeds geldt bij het maken van de keuze om al dan niet toe te treden tot een regeling in de tweede pijler. De AFM gaat hieronder nader in op haar overwegingen.

Inleiding

De AFM onderschrijft de noodzaak van oplossingen voor onvoldoende pensioensparen door zelfstandigen. Zelfstandigen die te weinig pensioensparen lopen het risico op een forse, mogelijk onverwachte inkomensterugval bij pensionering. Toetreding tot de tweede pijler kan pensioensparen bevorderen. Bijvoorbeeld omdat werknemers die beslissen zelfstandig ondernemer te worden pensioen willen blijven opbouwen in het pensioenfonds waar zij als werknemer aan waren verbonden.

Toezichtsmandaat

In onze reactie op de openbare consultatie van de Besluit Toezicht Pensioenen (**BTP**) heeft de AFM verzocht in artikel 36 BuPw expliciet toe te voegen dat de AFM de aangewezen toezichthouder is op de additionele informatievereisten in het Besluit, waarvoor artikel 150a van de Pensioenwet (**Pw**) de grondslag vormt. In de toetsversie van het Besluit is dat echter nog niet toegevoegd. Wij verzoeken nadrukkelijk dat alsnog te doen. Hoewel het in de rede ligt dat de AFM als gedragstoezichthouder hier toezicht op houdt, is de AFM volgens de huidige tekst niet de aangewezen toezichthouder. Iedere mogelijke discussie hierover moet worden voorkomen om effectief toezicht te kunnen houden op de relevante normen in het Besluit.

Belang keuzebegeleiding

Datum 19 augustus 2022
Ons kenmerk LaSn-22073169
Pagina 2 van 2

De keuze toe te treden tot een pensioenregeling in de tweede pijler is impactvol. De zelfstandige commiteert zich voor langere tijd aan het fonds en kan ingelegde premies niet gebruiken voor voorzieningen voor bijvoorbeeld arbeidsongeschiktheid of investeren in zijn onderneming. Ook het opgebouwde pensioenkapitaal kan niet voortijdig aan de regeling worden onttrokken. Hoewel dit inherent is aan pensioensparen in de tweede pijler, is gebrek aan flexibiliteit een belangrijke drempel voor zelfstandigen om pensioen te sparen. Het Besluit bevat dan ook een aantal aanvullende informatievereisten, zodat zelfstandigen een weloverwogen en passende beslissing kunnen nemen. Daarbij is het belangrijk dat zij pensioensparen in de tweede pijler kunnen vergelijken met andere vormen van pensioensparen. De AFM zal toezicht houden op naleving van deze aanvullende informatievereisten, evenals de norm keuzebegeleiding. Specifiek met betrekking tot de toepasbaarheid van de norm keuzebegeleiding valt op dat deze, in tegenstelling tot de consultatieversie van het Besluit, nu geldt vanaf deelname aan de pensioenregeling en dus enkel van toepassing is op keuzes binnen de pensioenregeling. Dat betekent dat de norm niet van toepassing is op de meest impactvolle keuze van alle, namelijk de keuze al dan niet toe te treden tot de regeling in tweede pijler. Dit vergroot de kans dat zelfstandigen impactvolle keuzes maken waar zij de gevolgen niet altijd volledig van kunnen overzien.

De AFM verzoekt de wetgever nadrukkelijk om, gezien de grote impact die de keuze heeft op de financiële situatie van de zelfstandige, dit aan te passen in de definitieve versie van het Besluit. Er is immers altijd sprake van een keuzeomgeving, waar altijd ten minste enige sturing van uitgaat. Het is voor de zelfstandige belangrijk dat deze keuzeomgeving, of die nu digitaal of op papier is, voldoet aan dezelfde norm als andere keuzes. Door te voldoen aan deze norm kan de AFM toetsen of de manier waarop de keuze wordt voorgesteld bijdraagt aan het maken van een passende keuze door de zelfstandige.

Uiteraard is de AFM bereid het belang van adequate keuzebegeleiding nader toe te lichten. Ten slotte wijst de AFM erop dat zij guidance op dit onderwerp ontwikkelt en voorlegt aan de sector.

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten

mr. drs. J.A. de Groot
Hoofd
Strategie, Beleid en Internationale Zaken

drs J.E. Berndsen RBA
Hoofd
Verzekeren en Pensioenen